

BIZTOSÍTÁSI SZEMLE.

Néhány szó az életbiztosítási ügy reformjához.

Irta: Dr. Beck Hugó budapesti ügyvéd.

Az életbiztosítási intézmény egészséges és fokozatos fejlődésének nélkülözhetlen alapfeltétele, hogy a biztosítási vállalatok és biztosítottak jogosult érdekei egyaránt megvédessenek.

Nem szabad békót raknunk a biztosítási vállalat szabad mozgására, mert különben az intézmény életképességét kötjük le, de másrészt garanciát kell követelnünk a vállalatától arra nézve, hogy az engedélyezett szabad mozgás mellett a biztosítottak létérdekei nincsenek veszélyeztetve.

Nem szabad oly követelményekkel előállanunk, melyek a vállalat megalkotása elé szükségtelen akadályokat gördítenek, mert ezzel az intézmény fejlődését bénítjuk meg, de másrészt nem szabad lemondanunk azon garanciákról — bármily nehézségekkel járjon is azok megteremtése, — melyek a biztosítottak érdekeinek megszilárdításához és biztosításához szükségesek.

És nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy nemcsak a vállalat biztos alapjának lefektetéséről, de annak szilárd felépítéséről és fentartásáról is gondoskodnunk kell.

A biztosítási vállalatától tehát megkövetelendő, hogy kétségtelen garanciát adjon arra nézve, hogy kötelezettségeinek megfelelni képes lesz. Objectív biztosítékokat kell szolgáltatnia, mert csak ezek képesek, kellő megnyugvást nyújtani. Biztosítékokat, melyek a vállalat életrevalóságát, szilárdságát és feltétlen fizetőképességét biztosítják. Ezen biztosítékok pedig a vállalat vagyonában, szervezésében és ellenőrzésében keresendők.

A biztosítási vállalat sikeres és megnyugtató működésének alapját azon materialis garanciák képezik, melyek az elvállalt kötelezettségek teljesítésére a vállalatot minden körülmények között és feltétlenül képesítik, és azért a vállalat megalkotásánál ezen objectív cautelák megkövetelendők. A mely vállalat azonban ezen garanciákat megadja, az a biztosításra alkalmas és azért arra minden különbség és kiváltságolás nélkül bocsátandó. Ezen garanciák teljesen feleslegessé teszik az államengedélyezés rendszerének újbóli feltámasztását, a mely különben is a szédelgő

vállalatok megalakulását nem akadályozza meg, de a szükségességeknek jelentkező vállalatok keletkezését gátolja.

Nem a szabad verseny korlátozandó, hanem a szabad verseny korlátai között oly materiális biztosítékok követelendők, melyek a vállalat szilárdságát biztosítják. Ha ily biztosítékok nyújtatnak, nem szabad a vállalat megalakulása elé semmiféle mesterkélt akadályokat gördíteni; ha pedig nem nyújtatnak, lehetetlenné kell tenni a vállalat keletkezését.

És miből állanak azon főbb materialis garanciák, melyek a biztosítási vállalattól feltétlenül megkövetelendők?

Kellő alaptőke kimutatása és a díjtartalékok alakítására és a vállalat fennállásának egész tartama alatti fentartására nézve helyes elvek alkalmazása.

Az e tekintetben jelenleg fennálló törvényes intézkedések sem az alaptőke kimutatása, sem a díjtartalék megalkotása és fentartása tekintetében nem nyújtanak semmi reális biztosítékot az érdekelteknek, mert egyrészt a jelenlegi biztosítási alap a biztosítottak igényeire kellő fedezetet nem nyújt és a vállalat biztosságára megnyugvást nem ad és mert másrészt a díjtartalék megalkotásának és fentartásának irányadó alapelvei, melyektől a vállalat biztossága és fizetése képessége és a biztosítottak igényeinek kielégítése függ, kizárólag a vállalat által állapítottatnak meg és azok megválasztása és alkalmazása az ő önkényének van kiszolgáltatva. Bármily hibás, téves és helytelen elvek alapján alkothatók a díjtartalékok és így a biztosítási vállalatok önkényétől függ a biztosítottak jogosult érdekeivel úgy elbánni, a mint nekik tetszik.

Addig tehát, míg a biztosítási vállalat sikeres folytatására mulhatlanul szükséges és a jelenleginél sokkal jelentékenyebb biztosítási alapnak kimutatása nem fog megköveteltetni és addig, míg a tartalék megalkotásánál és gyűjtésénél alapul szolgáló helyes irányelvek alkalmazására a biztosítási vállalat nem lesz kötelezhető, hiányozni fognak azon materialis biztosítékok, melyek az életbiztosítási intézmény existenciájához és egészséges fejlődéséhez mulhatlanul szükségesek.

Első sorban tehát a biztosítási alap kellő felemeléséről és a díjtartalékok megalkotásánál és gyűjtésénél kötelezőleg alkalmazandó irányelvek meghatározásáról kell a törvénynek hatályosan gondoskodni.

Ezen törvényes gondoskodás azonban csak akkor fog a várt eredményre vezetni, ha a biztosítottak részére megteremtett

biztosítékok a vállalat fennállásának egész tartama alatt csorbitatlanul fenmaradnak és az e végből szükséges intézkedések sikeresen keresztül is vitetnek. És ez csakis az *állami felügyelettel és ellenőrzéssel* érhető el.

Ezen felügyelet és ellenőrzés annál kívánatosabb és szükségesebb, mert a tapasztalat eléggé rátanított bennünket arra, hogy egyrészt a közönségben hiányzik a kellő szakértelem annak elbírálására, hogy a díjtartalékok alakításánál és gyűjtésénél alkalmazásba vett irányelvek megfelelnek-e azon követelményeknek, melyeket a biztosítottak jogosult érdekeinek megóvása és megvédése mulhatlanul megkíván és melyek a vállalatok fizetési-képességének biztosítására okvetlenül szükségesek és hogy másrészt a nagyközönségnek sem szakértelme nincs hozzá, sem módjában nem áll annak megítélése, hogy a helyes elvek nyomán alkotott és gyűjtött díjtartalékok *tényleg megvannak-e* és nem figurálnak pusztán a papíron.

Ezen felügyeletet és ellenőrzést egy *államilag szervezett szakbizottságra* kell bízni, mert csak ez képes a jelzett feladat sikeres teljesítésére.

Ennek volna hivatása és kötelessége megbírálni, hogy az alakuló vállalat rendelkezik-e a *kellő biztosítási alappal*, hogy a *díjtartalékok alakítására* előírt alapelvek az elvállalando kötelezettségek mindenkor teljesítésére elegendők-e; hogy a *díjtartalékok* az előírt elveknek megfelelően *gyűjtetnek*, törvényes módon *elhelyeztetnek* és *tényleg megvannak-e* és hogy a díjtartalékok kiszámításánál eredetileg alapul vett elvek *átalakítást vagy módosítást* nem igényelnek-e.*

Mig a biztosítási vállalatok működése mögött nem fog ily felügyelet és ellenőrzés állani, addig ne számítsunk arra, hogy az életbiztosítási intézmény az óhajtott fejlődésnek fog indulni. Sőt attól tartunk, hogy az első rázkódtatás, mely a biztosítási vállalatokat érné — a mi pedig hazánkban, sajnos, nem tartozik a ritkaságok közé — az életbiztosítási intézményt hazánk színéről teljesen elsöpörné.

Ha ezen felszínre vetett néhány eszmét más avatottabbak tovább fejlesztik, az életbiztosítási ügy reformjának bizonyára hasznos szolgálatot fognak tenni.

* Lásd e kérdés részletesebb tárgyalására nézve: Dr. Beck Hugó: „Tanulmányok a biztosítási jogból” című munkáját.

A biztosítási törvényhozás a külföldi államokban.*

I. Északamerika.

Az északamerikai Egyesült Államok a legbehatóbb törvényhozással bírnak a biztosítás terén. Itten különösen a tűzkár-biztosítás terén tett tapasztalatok hívták fel az állami hatóságok figyelmét. A nagy konkurencziának könnyelmű biztosítási feltételek, nagy ügynöki provisiók és ezzel kapcsolatban számtalan túlbiztosítás voltak a következményei és ezek folytán nevezetesen 1864—1866. években a tűzkárok ijesztő mérvben szaporodtak, úgy hogy több biztosító-társaság nem volt képes kötelezettségeinek megfelelni; különösen, miután a konkurencia folytán a díjszabások is redukáltattak és ezzel a tartalékok elégtelenül képződtek. — Az életbiztosítás terén a szaksajtó szintén hasonló visszáságokat jelzett, úgy hogy maguk a biztosító-társaságok voltak azok, melyek szigorú intézkedések behozatalát követelték.

Az északamerikai Egyesült Államokban tehát külön hatóságok (biztosítási departement, biztosítási commissarius, examinátor) szerveztettek a biztosítási üzem ellenőrzésére; ezek feladata abban áll, hogy ügyelnek, miszerint a biztosítottak pénzbetétei könnyelmű vagy csalárd módon el ne pocsékoltaissanak és a biztosítottak érdekei egyáltalában veszélynek kitéve ne legyenek. Ezen hatóságok évenként jelentést tesznek a biztosítási ügy állásáról, támaszkodva a biztosító-társaságok által bizonyos formulárok szerint szerkesztett évi jelentésekre. A biztosító-társaságok vagyoni állapotát mindenkor megvizsgálhatják és a vizsgálat eredményét közzétehetik. Ezen vizsgálatra kötelezvék, ha az sürgősnek mutatkozik, ha az évi jelentések helyessége vagy valamely társaság vagyoni helyzete fölött kételyek merülhetnek fel, vagy ha az érdekeltek bizonyos száma a vizsgálatot követeli.

A társaságok kötelezettségei különbözők; az életbiztosítással más biztosítási ág össze nem kapcsolható; az üzlet megkezdéséhez engedély szükséges, mely évenként megújítandó; előírások léteznek a részvénytőke minimális összege, óvadékok szolgáltatása, kölcsönös biztosító-társaságoknál a személyek — biztosítási díjak — és biztosítási alapok minimuma fölött; továbbá a társasági alapok elhelyezése, osztalék fizetése, nyereségrészek, az egyes risikók maximális összege, az évi jelentések és számadások, az ügynökök ellenőrzése, az üzem felfüggesztése, a társaságok felszámolása stb. fölött és pedig részben fölötte szigorú büntető határozatok mellett.

* Ugy hiszszük, hogy most, midőn kormány- és szakkörökben a biztosítási törvény reformálásával foglalkoznak, időszerű munkát végzünk, ha a külföldi államok biztosítási törvényhozását egymásután röviden ismertetjük.

Az életbiztosításra nézve még számosabb speciális intézkedés létezik, mi mellett különösen egynehány államban a biztosító-társaságok minden díjkötvényeinek időleges készpénzértéke előírt halandósági táblázat és kamatláb szerint megbecsültetik, hogy megítélhetővé váljék, valjon a társaság által gyűjtött tartalékok és egyéb aktívák a kötelezettségek tartós teljesítésére elégségesek-e.

Hogy az amerikai biztosító-társaságok mindezek dacára oly súlyos vádaknak vannak kitéve, ez — miként azt már más alkalommal hangoztattuk, — a felügyelő-hatóságok corruptiójának tulajdonítható.

II. Angolország.

Angolország a legrégebb biztosító-társaságokkal bir; az első tűzkárbiztosító-társaság 1696-ban, az első életbiztosító-társaság 1706-ban alapított. A biztosító-társaságokra nézve az engedélyezési kényszer 1824-ben megszüntettetett, de már 1830-ik évtől kezdve Angliában, különösen az életbiztosításnál, igen szomorú tapasztalatok voltak észlelhetők, úgy hogy már 1853-ban nyolcz skót biztosító-társaság képviselői törvényes oltalmat kértek a biztosítottak részére. Ugyanazon évben az alsóház egy bizottsága törvényjavaslatot készített elő, melynek indokolásában kiemeli, hogy bár kétségbevonhatlan, miszerint az állami hatóságoknak iparügyekbe avatkozni nem szabad, az életbiztosítás kivételes szempont alá esik hivatásánál és sajátlagos ügyleti természeténél fogva és így a hatóságnak olynemű beavatkozása, melylyel a közönség oltalma és felvilágosítása czéloztatik, nemcsak indokolt, hanem egyszersmind a kormány kötelességét képezi.

Az 1862. évi — a kereskedelmi társaságokról szóló — törvény a biztosító-társaságokra is vonatkozik, anélkül, hogy a kellő ellenőrzésről gondoskodnék, mignem a hatvanas évek, különösen az ugynevezett amalgamatiók folytán nehéz krisiseket idéztek elő az életbiztosítás terén; 1844-től 1868-ig 214 amalgamatio történt olyan biztosító-társaságok közt, melyek mindegyike rossz lábon állott; az „European“ egymaga 1849—1866. években 33 biztosító-társaságot, az „Albert“ 22-öt nyelt el. Ennek folytán jött 1870-ben a Cave-féle Bill elnevezése alatt ismeretes életbiztosítási törvény létre. Ezen törvény értelmében köteles minden Angliában működni akaró biztosító-társaság 20.000 font sterling óvadékot szolgáltatni, mely azonban ismét visszaadatik, amint a biztosítási díjakból képződött életbiztosítási alap 40.000 font sterlinget elér. Az évi számadások és mérlegek előírás szerint állítandók össze; minden életbiztosító-társaság köteles továbbá öt évenként (a társaság életbelépte előtt fenállottak tíz évenként) vagyoni állapotát egy technikus által megvizsgáltatni és ennek jelentéséből egy kivonatot, előírt formulare szerint készít-

tetni. Az ekép deponált kimutatások egy nyomtatott példánya minden részvényesnek és kötvénytulajdonosnak kézbesítendő.

Angliában tehát jelenleg a biztosítási vállalatok állami felügyelet alatt nem állanak, hanem a fősúly a nyilvánosságra (mely persze ott egész más értelemmel és jelentőséggel bír) helyzetetik.

(Folytatjuk a többi államokkal.)

A kormány munkálkodása a biztosítási törvényhozás terén.

A napilapok hében-korban egy-egy hirt hoznak, hogy „a kereskedelmi miniszteriumban biztosítási törvényjavaslaton dolgoznak”; szakkörökben ellenben teljes resignatio uralkodik, kétségbe vonják, hogy a jelenlegi kormánynak egyáltalában szándékában állana a biztosítási kérdéssel foglalkozni, sőt vannak olyanok, kik egyenesen a kereskedelmi miniszter szájából akartak egy oly pozitív nyilatkozatot hallani, hogy a biztosítási törvényhozás terén a közel jövőben semmi változás sem fog beállani. Az igazság, mint rendesen, itt is a középen keresendő. Igazságügyminiszterünk igenis érdeklődik a biztosítási ügy iránt, sőt kormányra lépése után fentartotta magának a véleményezési és hozzászólási jogot a biztosítási épügy, mint egyéb kereskedelmi jogi kérdéshez és a biztosítási ügyet tanulmányozás és kutatások tárgyává tette, sőt e tárgyban illetékes közegekkel több ízben értekezett és különböző kérdésekben informáltatta magát általuk. Nagyon természetes, hogy a hol ugyanazon kérdéssel több miniszterium foglalkozik, ott az egyöntetű megállapodások lassabban jönnek létre; mindazonáltal jelenleg már a két miniszterium több tekintetben *elvi megállapodásra* jutott. Így nem létezik véleménykülönbség a tekintetben, hogy a külföldi biztosító társaságok — egyes kivételekkel — nem nyújtják a biztosított közönség részére a kellő garanciákat, sőt még a jelenlegi biztosítási törvény követelményeinek sem felelnek meg; elvi megállapodás létezik továbbá az iránt, hogy hazánkban egy külön biztosítási, ellenőrzési hatóságra van szükség, mely sem a bíróság, sem közigazgatási hatóság nem lehet. Ezen elvi megállapodásoknál továbbra azonban még a két miniszterium nem jutott és habár több javaslat érkezett be szakkörökből, a kormány ez idő szerint még konkrét biztosítási törvényjavaslaton nem dolgozik, mert sürgősnek a munkálatot nem tartja, minthogy a biztosítási ügy terén (szerinte) még eklatánsabb baj föl nem merült. És ebben rejlik a határozott tévedés, mert ha visszatekintünk a kereskedelmi törvénybe foglalt biztosítási törvény hatályának tartamára, úgy azt találjuk, hogy ezen törvény uralma alatt több hazai biztosító társaság (utalunk csak a Haza, Tisza, Viktoria, Honi csufos

eseteire) bukása rendkívül sok honpolgárt megkárosított, sőt tönkre tett; de sőt még azon állítást is meg lehet riszkirozni, hogy ezen törvény uralma alatt létrejött hazai biztosító társaságok nem képesek kellőleg prosperálni és ha majd a közel jövőben az egyes életbiztosítási turnusok korban mindinkább előrehaladván, a természet törvényei szerint mindinkább sürűbben fognak kidőlni, ha majd a biztosító társaságok kötelezettségei tömegesen fognak esedékesekké válni: ekkor fog csak köztudomásra jutni a baj, melyet ma még csak a szakértő szemei látnak. Amde ha már manapság is szemügyre vesszük a mindinkább szaporodó egyenatlenségeket, melyek a biztosító társaságok és a biztosított közönség közt mindinkább szembetűnő alakot kezdenek ölteni; ha egy tekintetet vetünk a biztosítási perek hovatovább szaporodó számára, úgy azon aggodalmunknak kell kifejezést adnunk, hogy a biztosítási intézmény nálunk diskreditáltatni fog, még mielőtt lábra tudott volna kapni. A diagnosist tehát nálunk egy kis szakértelemmel határozottan meg lehet állapítani és az orvoslás égető szükségét képez.

Az első helyes lépés, nézetünk szerint, az volna, ha az igazságügyi- és kereskedelmi miniszterek mielőbb egy mindkét minisztérium hivatott közegeiből, a hazánkban működő biztosító társaságok kiválasztott képviselőiből, a kereskedelmi- és váltótörvényszék elnöke — és a budapesti kir. tábla és legfőbb ítélőszék kereskedelmi és váltótanácsának elnökeiből, továbbá egy-két egyetemi tanárból és ügyvédből álló szakértekezletet hívnának egybe egy biztosítási törvényjavaslat kidolgozása végett.

Magyar munkásbiztosítási javaslat halál esetére. Mig a külföldön és nálunk eddig javaslatba hozott törvények csakis a munkás *élettartamára* szóló biztosítás eszméjével foglalkoztak, most *egy egészen új alapeszmével* bíró javaslat fekszik nálunk a kormány előtt. A javaslat azon helyes szempontból indul ki, hogy a betegségre és balesetre szóló kötelező munkásbiztosítással a kormány korántsem merítette ki azon hatalmas eszközöket, melyek a biztosítás intézményében részére kínálkoznak, hogy általuk a munkások anyagi helyzetén javítson, mert a statistika számadatai szerint az elhalt munkásoknak csak 5.18%-a hal el baleset folytán, míg 94.82%-a természetes halállal mul ki; a munkások ezen óriási többségére tehát csak *a halálesetre szóló kötelező biztosítás* képezhet effectív jótéteményt; csak ez lehet hivatva a munkások tömegnyomorát megakadályozni, mert ezen gondoskodás nélkül az elhalt munkások özvegyei és árvái az erkölcsében laza, életviszonyaiban nyomorúlt, érzületeiben veszedelmes proletáriátus tömegét szaporítják napról-napra. És a munkások halálesetére való biztosítását a javaslat lehetővé teszi. A javaslat ugyanis abból a tapasztalati tényből indul ki, hogy a munkás napi keresménye hazánkban 50 kr. és 2 frt közt vál-

takozik, tehát körülbelül 1 frtot tesz ki az átlagos munkabér, melyhez nálunk a munkások gazdasági helyzetére vonatkozó reformok kidolgozásánál az igényeket és kötelezettségeket mérni kell. A biztosított összeg meghatározásánál ezen átlagos egy napi munkabért kell alapul venni és — mint a baleset elleni biztosításról szóló törvényjavaslatban — itt is a napi munkabér 600-szorosában kell megállapítani azon összeget, mely a munkás elhalta után hátrahagyottjainak, mint biztosítási kárpótlás kifizetendő. Ezen biztosított összeg rendeltetése az volna, hogy ezen kis tőkével a munkás családja valamely életmódot kezdhessen, nehogy a zsenge koru gyermekek korai pénzkeresésre utalva, testükben elnyomorodott, lelkükben elkeseredett, kontár proletár napszamosokká váljanak, holott rendszeres kiképzetés mellett tanult szakmunkások — és tisztességes iparosokká válnak. — A halálesetre szóló munkásbiztosítást a javaslat eképp formulázza:

„Minden iparmunkásnak, ki munkakönyv mellett van bármínő alkalmazásban, halál esetére akkora összegre kell biztosítva lenni, mely egy napi bére 600-szorosának megfelel, oly megszorítással azonban, hogy a kötelezőleg biztosított összeg 300 frtnál kevesebb és 600 frtnál több nem lehet.“

A javaslat tekintettel van a munkabérnek emelkedő tendenciájára és esetleges hanyatlására is és azon nagyfontosságu alapelven nyugszik, hogy minden 20—60 év közt levő munkás, tekintet nélkül korára és egészségi állapotára egyaránt, az orvosi vizsgálat mellőzésével elfogadtatik biztosításra, csupán az intézmény életbelépésének első éve, a mikor még díjtartalék gyűjthető nem volt, kötendő ki carrenz-időnek olyformán, hogy az első évben csak a befizetett biztosítási díjak térítettnek vissza.

A mi a díjtételt illeti, a javaslat a statistika által megállapított azon tapasztalati tényből indul ki, hogy nálunk halál esetére szóló biztosításoknál az orvosilag kiválasztott risikók 2.16% — $21\frac{1}{2}\%$ -a hal ki évenként, mihez képest a haláleseti biztosítás díjtétele átlag a biztosított összeg 3.70% -át teszi ki. Ezt alapul véve, a javaslat — a válogatlan risikokra való tekintettel — a szóban forgó munkásbiztosítás díjtételét 5% -ban állapítja meg. Egy-egy munkás átlagos évi biztosítási díja tehát 22 frt 50 krt tenne ki, vagyis hetenkint 42—43 krt. Ebből, tekintve azt, hogy a munkások halálesetre szóló biztosítása, mint a nyomor, a proletáriátus és a munkászavarok egyik hatalmas elhárítója a munkaadókra is mérhetetlen előnyökkel járna és hogy a munkaadó jelenleg sem kerülheti ki elhalt munkásai családjának bizonyos segélyezését: a díjfizetésben a munkaadónak olyformán kell a munkással megosztózni, hogy előbbi a díjtízetés $\frac{2}{3}$ -részben, a munkást pedig $\frac{1}{3}$ -részben illetné, úgy hogy a munkásnak heti béréből csak 14—15 krt kellene áldozni.

Hogy pedig ezen javaslat nem chimärát képez, hanem komoly és keresztülvihető alapokon nyugszik, arról tanuskodik

azon tény, hogy egy biztosító-társaság a kellő vagyoni garanciák felajánlása mellett a kormánynyal szemben már késznek is nyilatkozott annak realizálására, ha a kifejtett alapokon a munkásoknak haláleseti biztosítása törvényileg kimondatik.

*

Új életbiztosító-társaság Budapesten. Nemrégiben Dr. Otto, a „Leipziger Lebensversicherungs-Gesellschaft“ igazgatója járt Budapesten a magyarországi életbiztosítási viszonyok tanulmányozása végett és miután ama meggyőződésre jutott, hogy „Magyarország a német életbiztosító-társaságok részére háladatos működési tért képez, mert a magyar közönség a német vállalatok iránt különös bizalommal viseltetik (?)“ — nevezett társaság elhatározta működését a magyar korona országaira is kiterjeszteni és ezen elhatározás realizálására a szükséges intézkedések már megtétettek. A társaság képviselével a magyar-francia biztosító-társaság egy volt tisztviselője, ki rövid ideig ezen intézet életbiztosítási osztályának élén állott és jelenleg a düsseldorfi Transportversicherungs-Gesellschaftot képviseli, bizatott meg.

Mi ezen új megtelepedést a külföldi invázió kezdetének tartjuk, mely a külföldi szigorító biztosítási rendszabályok nyomása alatt működésére alkalmas új tért keres egy olyan országban, hol a külföldi biztosító-társaságok részére ideális állapotok léteznek. Mi ezen invázióra már jóelőre rámutattunk; most Németországban hoztak szigorító rendszabályokat és onnan szoríttatnak ki a biztosító-társaságok, — legközelebb Olaszországban akarják a német módszert alkalmazásba hozni; — ha kordont nem emelünk, a külföldi biztosító-társaságok dominálni fogják közgazdasági és társadalmi életünket és idővel megfosztják azt nemzeti magyar jellegöktől, bizonyára jobban, mint a „Deutscher Schulverein“ vagy egy német színház, melyek ellen pedig tüzzel-vassal dolgozik a magyar közvélemény.

*

A tűzkár elleni biztosítás Budapesten sok kívánni valót hagy maga után, mert nemcsak óriási magánvagyonok, hanem nagy értékeket képviselő közintézmények — muzeumok, képtárak, könyvtárak belső értékei — sincsenek biztosítva. Nem tudjuk ezen közintézmények vezetőségének vagy a biztosító-társaságok indolentiája nagyobb-e. Mi a kérdést felvetjük, talán a nyilvános felszólalás hozzá fog járulni ezen óriási nemzeti kincsek biztosításához.

*

Kényszerbiztosítási intézet Bécsben. Bécs város alpolgármestere, Dr. Richter, a városi tanácsnak következő ajánlatot terjesztette elő: „Minden a város területéhez tartozó épület — az udvari- és állami-épületeket kivéve — értékéhez és alkalmazásához képest tűzkár ellen biztosítandó. A városnak e célból egy tűzkárbiztosítási pénztárt kell szervezni és fenntartani. A tulajdonosok által más társaságokkal vagy egyletekkel

kötött biztosítási szerződés csak a szerződés tartamára tartja meg érvényét. Ezeknek meghosszabbítása vagy megújítása meg nem engedtetik. Az ingó vagyon biztosítása azonban a tulajdonosok tetszésére bízatik". Budapesten a főváros pénzügyi- és gazdasági bizottsága — miként ezt annak idején közöltük — f. év május havában szintén tárgyalta egy hasonló javaslatot és azon megállapodásra jutott, hogy a kormány kéressék fel olyan intézkedések meghozatalára, melyek szerint a biztosító-társaságok köteleztesen arra, hogy a főváros területén biztosított értékek minden 1000 forint-jáért 10 krral kötelesek legyenek a főváros tűzoltási kiadásaihoz hozzájárulni. Azóta ezen kérdés elintézetlenül hever a fővárosnál.

KÜLÖNFÉLÉK.

A büntetőtörvénykönyv módosítása és a kereskedelmi jog
A büntetőtörvénykönyvnek célba vett módosításánál azt tapasztaljuk, hogy míg a jogtheoriai szempontok teljes diadalt aratnak, a kereskedelmi jog és a közgazdasági élet szempontjai kellő méltánylásra nem találunk. Ezt azon körülménynek tulajdonítjuk, hogy a büntetőtörvénykönyv módosítását célzó javaslat körül a kereskedelmi jog és gyakorlat mivelői mellőztettek, már pedig a kriminalisták — a dolog természeténél fogva — a kereskedelmi jog és gyakorlat fejlődését oly figyelemben nem részesítetik, hogy azt a büntetőtörvénykönyvnek közgazdasági érdekű intézkedéseinél érvényre juttathatnák.

A következőkben tehát rá kívánunk mutatni azon büntetőjogi beszámítás alá eső cselekményekre, melyek gyakoriságuknál és fontos kihatásaiknál fogva a büntetőtörvény módosításánál kiváló figyelemben részesítendők volnának:

1. A kereskedők olyan vagyonátruházásai, melyeknél a vagyonátvevő a vagyonátruházó kötelezettségeit át nem vállalja, ha ennek folytán ez utóbbinak hitelezői károsíthatnak — külön kifejezett büntetőjogi szabályozásban volnának részesítendők. Hasonló szempont alá esnek azon cégváltozások, melyeknél kitűnik, hogy az jogtalan előny biztosítása céljából és a hitelezők megkárosításával eszközöltetik.

2. A büntetőtörvénykönyv 387. §-a akép volna módosítandó, hogy a bűnvádi eljárás előfeltételét a csőd el nem rendelhetésének a csődbíróság által való kimondása ne képezze, hanem a 387. §. eseteiben a bűnvádi eljárás azonnal megindítható legyen, mert a 387. §. jelenlegi formája mellett az adósok sorra Amerikába szöknék a hitelezők pénzével és onnan ajánlják a 25%-os egyezségeket. (L. legutóbb a Kroó-féle esetet Budapesten.)

3. A btkv. 415. §-a szerint a csalárd bukás büntette öt évig terjedhető fegyházzal, ha pedig az okozott kár kétezer forintot meg nem halad, három évig terjedhető börtönnel büntetendő. A vétkes bukás ellenben, az okozott kár összegére való